

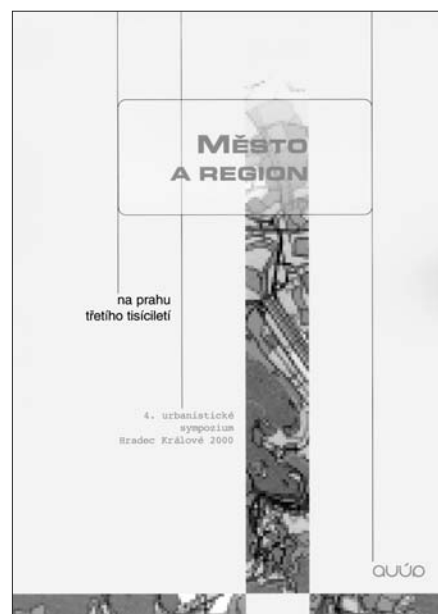
„Město a region“ počtvrté – jaký byl Hradec Králové?

Symposium Město a region na prahu 3. tisíciletí, které se konalo 13. a 14. dubna 2000, bylo bohaté na témata, a proto náročné na přípravu moderátorů, výběr a oslovení diskutujících, přípravu sborníku... Daní za velké předsymposiové vypětí je jakási následná únava. Ta může za to, že se nepodařilo sestavit konzistentní soubor „závěrů“ ani reflexí všech programových bloků. A tak v těchto Aktualitách některé z uveřejněných příspěvků jsou těsnější, či volnější odezvou

na hradecká jednání. Je to na vás poskládat ze střípků celkový obraz. Snadnější to mají ti, kteří v Hradci byli, ostatním můžeme k dnešním Aktualitám (a minulým, též věnovaným symposiu) jen nabídnout sborník, jenž k symposiu vyšel a který účastníci už mají.

SBORNÍK (formát A4, barevný, 68 stran) lze ještě nyní zakoupit za 100 Kč. Napište si na adresu Asociace (viz tiráž).

Promarněná šance na rehabilitaci územního plánování v Hradci Králové

postřehy ze 4. urbanistického symposia

Čtvrté urbanistické symposium „Město a region na prahu 3. tisíciletí“ se konalo tentokrát v Hradci Králové. Poslední symposium na toto téma se konalo ve městě, které bylo po většinu 20. století na čele územního plánování a urbanistické praxe v tom nejlepším slova smyslu. Když jsem na jaře 1999 požádala vedení Asociace, aby se toto symposium konalo právě v Hradci, chtěla jsem dosáhnout rehabilitace zdejší územně plánovací a urbanistické praxe, která prošla v polovině 90. let krizí, o níž slyšel v odborných kruzích každý. Symposium se tedy konalo a jako první na něm byl představen nový – tolikrát diskutovaný – územní plán města Hradce Králové. Představen byl ale spíše „z rychlíku“. Pořizovatel stručně shrnul proces od soutěže v roce 1997 a zpracovatel – rovněž velice stručně – vyjmenoval hlavní, v zásadě ale velmi obecné principy jeho urbanistické kompozice. K tomu byl promítnut zá-

kladní výkres, na který se nikdo neodvolal a nic na něm nedokumentoval. A to bylo vše. Za 15 minut. Pokud o diskusi na téma „Temešvár“ byl odmítnut s tím, že to je delikátní problém, a nebude se proto řešit na veřejném fóru.

Ani příspěvek ve sborníku není o mnoho přínosnější. Dovíme se mnoho o historii města, o historii územního plánování, ale o novém územním plánu jen dva odstavce. Problémy nejsou zmiňovány. Jako by žádné neexistovaly. Ale proč?

Nechápu, proč pořizovatel i zpracovatel promarnili jedinečnou šanci vysvětlit, co se v Hradci v poslední době v územním plánování dělo, jaké tady byly problémy, jak byly řešeny a jaký vlastně je ten nový územní plán. Protože jsem také částečně byla u jeho zrodu, nechápu to tím spíš, protože na něm bylo odvedeno množství poctivé práce. Konceptce je sice diametrálně odlišná od plánů předcházejících, ale není nesmyslná (byla prověřena v soutěži a poté na úrovni konceptu konzultována s předními našimi urbanisty). Nebudu ji tady popisovat. K tomu by

měl být kompetentní především její tvůrce.

Upřímně jsem se těšila, že dnes, s odstupem několika let od soutěže, s vědomím toho, že územní plán je již schválen, může být v klidu a bez zášti a emocí celá věc na odborném fóru rozebrána a prodiskutována. Byly k tomu ty nejlepší předpoklady. Ale šance byla zahozena. Žádné problémy nebyly předestřeny, nebylo o čem diskutovat. O co přirozeněji a dle mého i odborně zodpovědněji působilo představení sousedních „konkurenčních“ Pardubic. Byly otevírány problémy, kladeny otázky ...

A tak zůstává zklamání. Hradec nepřekonal svou urbanistickou krizi. Spíš se zdá, že se krize prohlubuje. Jak jinak si vysvětlit, že se ve sborníku pár stránek za novým územním plánem objevuje studie letiště, na území 182 ha, která popírá principy nového územního plánu a která by snad měla být do nového územního plánu zapracována. Zdá se, že z nového územního plánu bude brzy úspěšný trhací kalendář.

Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, PhD.

Důsledky odkládání realizace dopravních staveb na osídlení

Milan Körner

Problematika nadřazených dopravních (především silničních) sítí je klíčovou otázkou ÚP VÚC, velkých měst, ale i malých obcí. Stabilizace tras a zařízení v úrovni ÚPD je mnohdy předmětem vynucených kompromisů, které jsou důsledkem především lobbyistických vstupů ekonomických, ekologických i politických subjektů v území.

Na prosazení či naopak zamezení nové komunikace jsou závislé ambice starostů, poslanců či senátorů. Za výrazného zpolitizování této problematiky lze obtížně prosadit optimální řešení, neboť z různých směrů pohledu existuje příliš velký vějíř řešení. Některá z nich zcela postrádají logiku dopravních vazeb v území.

I v situaci, že ÚP je doveden úspěšně ke schválení, neznamená to „stabilizaci“ v území a záruku výstavby potřebné trasy v reálném časovém horizontu. V rámci posuzování vlivu stavby na ŽP (EIA) jsou v průběhu projektu ověřována variantní řešení, která již dříve v rámci celkové (urbanistické) koncepce rozvoje města či regionu byla odmítnuta. K ověřování variant dochází i v případech, že na úrovni regionu či obcí bylo dosaženo konsenzuálního řešení. Nově ověřované varianty jsou tedy často i v zásadním rozporu se schválenou ÚPD obcí.

Problematika výběru variant nadřazených dopravních sítí by měla být principiálně dořešena v úrovni regionální dokumentace (ÚP VÚC), ve které lze postihnout v celém rozsahu všechny souvislosti těchto staveb. To by si pochopitelně vyžádalo přesun části finančních prostředků vynakládaných dnes dopravními investory na ověřování vlivu staveb na životní prostředí do etapy konceptu územně plánovací dokumentace. V té by mohla být zahrnuta i případná podrobnější ověřování vlivu stavby na okolí. Měla by být sledována i pozitiva (přínosy) navrhovaného řešení, která se v řadě případů neprojeví jen v koridorech navržených tras, ale především ve snížení dopravního zatížení v jiných území, zejména v centrálních a obytných částech sídel. V úrovni regionální dokumentace by byly stabilizovány koridory (resp. lokality) tras (zařízení) formou veřejně prospěšných staveb a v úrovni dokumentace EIA

ke „stavbě“ by byly v rámci těchto koridorů (lokalit) specifikovány podmínky realizace, případně korektury dopravně technického řešení.

Na financování ÚPD by se měly mimo příslušného resortu (dnes MMR) a obcí podílet i další veřejné subjekty odpovědné jak za rozvoj infrastruktury (ministerstvo dopravy a spojů, ministerstvo průmyslu a obchodu), tak za ochranu životního prostředí (MŽP). Rozsah jejich podílu by měl odpovídat náročnosti potřebných ověření v konkrétním území. Analytické a hodnotící studie (variantní řešení) by měly být zpracovány již ve fázi „přípravných prací“ nebo „průzkumů a rozborů“, nejpozději však ve fázi „konceptu“ ÚPD.

Jsem přesvědčen, že tento přístup by vedl nejen k výraznému urychlení investiční přípravy, ale především k velké úspoře finančních prostředků.

Odkládání realizace dopravních staveb má v území až na výjimky negativní důsledky. Ty spočívají především v tom, že řada investic do území není lokalizována v optimálních územních souvislostech. Dnes (převážně privátní) investor umísťuje svůj rozvojový záměr v území tak, aby měl okamžité dopravní napojení (je nezbytnou podmínkou návratnosti vloženého kapitálu).

Vzhledem k tomu, že takových lokalit je na území města nebo v jeho okolí omezený výběr, dochází k nadměrné koncentraci aktivit do jednoho či několika málo území.

V některých případech jsou velké investice (zejména obchodní) lokalizovány do obytného území s napojením na vnitroměstské sběrné komunikace nebo naopak do značné vzdálenosti od kompaktního území města. Důsledkem je především nadbytečný rozvoj dopravních vazeb v území. V dlouhodobějším časovém horizontu (po dostavbě potřebných tras) může v důsledku možnosti lokalizace v lepší poloze dojít k realizaci konkurenčních programů a tím i k problematické životaschopnosti některých současných investic.

V ÚPD lze sice regulovat výstavbu zejména velkých aktivit celoměstského či regionálního významu, avšak bez záruky jejich infrastrukturního (především dopravního) napojení nelze územním plánem propojované lokality využít.

I když pro velké aktivity jsou rozhodující především radiální vazby směrem k centrálním částem velkých měst, významná je i poloha tangenciálních či okružních nadřazených komunikací. Právě křižovatky radiál s těmito trasami jsou významným polohovým potenciálem.

V případech značně oddáleného vedení nadřazených tras se může jednat o vytvoření nových rozvojových pólů v širším regionálním zázemí velkých měst.

Důsledky na osídlení jsou převážně negativní, znamenají oddálení žádoucího rozvoje „vnitroměstských“ ekonomických a dalších aktivit, v některých případech i útlum významu celoměstských či sektorových center.

Praktické využití územních plánů

stručné zamyšlení nad jedním
z programových bloků hradeckého symposia

Pavel Koubek

Výše uvedenému námětu byl na sympoziu v Hradci věnován prostor ve čtvrtek odpoledne, nebo spíše v podvečer. Jak konstatovala řada účastníků – námět byl široký a prostoru málo. Protože ani při ukončení symposia – díky živé diskusi, kterou bylo opravdu škoda přerušit – nezbyl čas na formulaci závěrů jednotlivých programových bloků, berme následující odstavce jako připomínku hlavních myšlenek a zároveň jako pokus o utřídění názorů, které jsme v průběhu diskuse k tomuto námětu slyšeli.

Jestliže jsme jako základní cíl a smysl územního plánu přijali proklamaci vyjádřenou v § 1 stavebního zákona (totiž koordinovat vývoj funkčního využití řešeného území a zajistit předpoklady pro trvalý soulad přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území), pak zbývá „jen“ rozklíčovat, jak se daří na jedné straně zpracovateli uvedené cíle identifikovat

a vtělit do vlastního dokumentu, a za druhé – jak se daří uživateli (státní správě) tyto cíle aplikovat a uplatnit ve správním procesu.

Často totiž problém hodnocení praktické využitelnosti územního plánu závisí na subjektu hodnotitele a míře naplnění právě jeho „subjektivních“ cílů. Takovým subjektem může být stejně tak vlastník „realitky“ nebo

vlastník pozemku v daném území nebo loby podnikatelů v rámci obecní samosprávy. Pokud se takto sledované cíle dostanou jakkoli do střetu s existujícími územními nebo technickými limity nebo s koncepcí rozvoje území, bývá dokumentace označena jako „nevyužitelná“ (rozumějme – pro sledovaný účel) a tedy „špatná“. Naopak budeme-li se dovolávat jakéhosi „vyššího principu veřejného zájmu“ (jemuž by měla sloužit mj. veřejná kontrola v procesu tvorby a projednání územně plánovací dokumentace), je špatná taková dokumentace, která zvýhodní cíle některých subjektů na úkor jiných. Tak se tedy dostáváme k utřídění a snad i zobecnění mnoha podnětných myšlenek, které jsme v rámci diskuse k uvedenému námětu vyslechli.

Míra praktického využití územního plánu (obce nebo velkého územního celku) je závislá na těchto procesech:

FÁZE PŘÍPRAVY A TVORBY ÚZEMNÍHO PLÁNU

1. úloha zadavatele

- kvalita přípravných prací (dle § 9 vyhl. č. 131/98 Sb.)
- referenční podklad (přesnost a aktuálnost zákesru jevů)
- přesná představa a formulace „zadání“
  - „co“ má územní plán řešit
  - „jak“ má být využit (součást GIS, součást agendy OÚ, MÚ, OkÚ, ...)
- formulace požadovaného standardu územního plánu
  - obsahový standard územního plánu
  - interpretační standard (např. kompatibilita urbanistického pojmosloví a grafických výrazových prostředků v rámci širšího území)
  - požadavky na strukturu třídění digitálních dat – datový model územního plánu – pro případné využití v GIS
- rozhodnout, kdy je únosné zadat pouze studii a jakému cíli má sloužit
- rozhodnout, jaký druh práce je možné získat při spolupráci se studenty (diplomanty) vysokých škol

2. úloha zpracovatele

- kvalifikační předpoklady, profesionalita
- technologie zpracování (ovlivňuje možný rozsah zpřístupnění dokumentu)
  - klasické zpracování – využití je omezeno počtem paré
  - digitální zpracování – možnost operativního poskytnutí potřebného výřezu grafiky včetně regulativu; možnost zahrnutí do struktury GIS
- formulace regulativů
  - kompatibilita v rámci širšího území
  - jednoznačnost interpretace

FÁZE REALIZACE (APLIKACE) ÚZEMNÍHO PLÁNU

1. profesionalita a kvalita odborné úrovně uživatele

- (pracovníka stavebního úřadu, státní správy...)
- důsledné uplatnění koncepce schváleného územního plánu (nepřipustit neodůvodněné změny, ...)
  - syntetické využití dat územního plánu (GIS) v procesu rozhodování o využití území

2. návazná spolupráce se zpracovatelem územního plánu

- poradenská expertní činnost formou technické pomoci
- externí spolupráce v úrovni „městského“ architekta

3. forma zveřejnění a spolupráce s veřejností (případně účelové materiály pro investory)

- videosekvence o územním plánu; na výstavě ÚPD nebo v městském TV kabelovém kanálu
- územní plán na internetu
- účelové letáky o rozvojových prostorech

Uvedený přehled je možné chápat jako podnět pro zvýšení kvality naší práce jak při vlastní tvorbě, tak i při realizaci koncepce územního plánu. Text vychází ze společných zkušeností účastníků diskuse – pokud však někdo z čtenářů bude cítit potřebu některý praktický podnět doplnit, uvítám každý příspěvek a případnou diskusi o tomto námětu na stránkách některého z příštích vydání Aktualit.

Pavel Koubek

Některé nové aspekty regionálního rozvoje

Milan Körner

Novela daňové soustavy týkající se závažným způsobem budoucího hospodaření obcí, která v současné době prochází sněmovnou, otevřela řadu otázek, mj. i vztahu menších obcí k jejich „regionálnímu“ centru.

I když to není předkladateli novely (vláda) či schvalovateli (parlament) zdůrazňováno, nelze nevyčíst z této úpravy nepřímý tlak k snížení velmi vysokého počtu obcí v ČR. Přerozdělování daňových výnosů dle počtu obyvatel je diferencováno dle velikostních pásem. Celkem pochopitelně jsou preferována větší centra, neboť ta ze svých rozpočtů dotují výstavbu a provoz infrastrukturních systémů (veřejná doprava, školství, zdravotnictví, kultura aj.) sloužící nejen vlastním obyvatelům těchto měst, ale i obyvatelům v jejich (zejména v případě krajských měst) velmi širokém spádovém území. Ačkoliv novela dosud nebyla schválena, byla odstartována masivní kampaň řady měst směřující k jejich posunu do vyšší (a pro ně výhodnější) kategorie. Mimořádně zajímavá je hranice 100 tisíc obyvatel, kolem které osciluje několik měst.

zatím udržuje jen Olomouc. Některá města (České Budějovice, Hradec Králové, Ústí nad Labem) již oslovila okolní obce s nabídkou sloučení, zatím však zřejmě bez výraznějšího úspěchu. Při srovnání velikosti správního území těchto měst a z toho vyplývající hustoty zalidnění na tomto území je patrné, že především České Budějovice a do jisté míry též Pardubice jsou dnes vymezeny ve velice malém územním rozsahu, naopak města Liberec, Olomouc a Hradec Králové nedosahují hodnoty 1000 obyvatel/km² a jejich správní území je velice rozsáhlé. Stanovení velikostních pásem je zřejmě významným východiskem pro diferenciaci obcí, lze se však domnívat, že v případě stotisícových měst je tato skutečnost značně problematická. Jejich role ve struktuře osídlení (jedná se o krajská města)

nebude snižovat, spíše naopak. Zvětšování administrativního území měst může mít i výrazně negativní důsledky na vývoj osídlení. Vývoj v posledních deseti letech ukazuje, že k rozvoji bydlení (i ekonomických aktivit) dochází za hranicemi města a to i v případech, že uvnitř jeho správního území jsou dostatečné územní rezervy, potvrzované schválenými územními plány. V případě zvětšení administrativního území regionálních center je pravděpodobné, že část rozvojových programů (zejména v bydlení) by se stejně realizovala za jejich hranicemi. Problém regionálního vývoje uvedených měst i dalších center „krajského“ významu (ale i dalších větších měst) není v jejich administrativním vymezení, ale ve schopnosti spolupráce těchto měst s okolními obcemi. Ve sjednocující se Evropě není výjimkou, že metropolitní regiony (aglomerace) přesahují nejen hranice měst či okresů, ale i spolkových zemí (Frankfurt/M., Wien) či států (Lille – Roubaix, Basel – Mulhouse), aniž by vznikaly významnější problémy v plánování jejich vývoje. V ČR však zřejmě konsensuální vytvá-

město	počet obyvatel v tisících						rozsah území v ha			obyv./km ² 1998
	1991	1995	1996	1998	1999	2000	před	rozdílnost	1998-98	
							1990			
České Budějovice	97,2	99,8	99,7	99,5	99,3	98,9	5 709	5 555	-154	1 791
Liberec	101,2	100,7	100,6	100,0	99,8	99,6	11 493	10 611	-882	942
Ústí nad Labem	98,2	97,2	97,2	96,9	96,5	96,1	10 051	9 396	-755	1 031
Hradec Králové	99,9	100,7	100,5	99,8	99,3	98,7	10 564	10 564	0	945
Pardubice	94,4	94,1	93,8	93,0	92,7	92,1	8 019	7 770	-249	1 196
Olomouc	102,8	105,0	104,8	103,8	103,4	103,0	11 661	10 335	-1 326	963

Počty obyvatel se vztahují k územnímu vymezení v roce 1998.

U některých z těchto měst došlo k odloučení částí, které jsou nyní samostatnými obcemi a tím i ke ztrátě nejen území, ale i počtu obyvatel. V období po roce 1991 docházelo u některých měst k mírnému nárůstu počtu obyvatel (Hradec Králové, České Budějovice), který znamenal překročení nebo přiblížení se k magické hranici 100 tisíc obyvatel. Po roce 1995 všechna tato města počtem obyvatel mírně klesají, pod 100 tisíc obyvatel se již dostal i Liberec (1998), nad touto hranicí se

je nepopíratelná a skutečný počet obyvatel pro jejich funkci není významný. S výjimkou východočeského prostoru, kde leží obě krajská města blízko sebe (v podstatě se z hlediska regionálního významu jedná o bicentrickou aglomeraci s vyrovnaným potenciálem obou center), jsou ostatní města jednoznačnými centry rozsáhlých regionů. I když zřejmě proces suburbanizace v zázemí velkých měst bude pokračovat, význam těchto center se

řízení a naplňování regionálních rozvojových programů bude delší dobu nereálné. I vznikající tzv. mikroregiony sledují spíše krátkodobé cíle, pro něž lze čerpat prostředky z různých podpůrných fondů, než založení dlouhodobých rozvojových programů. Vzhledem k neustále se proměňujícímu legislativnímu prostředí je tento přístup pro obce v podstatě nejméně problémový. Nevytváří však předpoklady k dohodě o dlouhodobé orientaci vývoje území při vyváženém využívání jeho rozvojových předpokladů.

Předsednictvu
České komory architektů
Valná hromada
Praha Hrad, dne 10. dubna 2000

Odesílají:
Členové ústavu urbanismu FA ČVUT
Thákurova 7
160 00 Praha 6, Dejvice

Vážení kolegové,
představitelé České komory architektů,

již delší dobu sledujeme se znepokojením počínání Vás, představitelů autorizačních oborů architektury a urbanismu v oblasti urbanismu. Činnost předsednictva v tomto ohledu přestává být průhledná, pochopitelná a korektní. V průběhu let 1997–1999 pracovala Iniciativní skupina pro urbanismus a územní plánování, podléhající Pracovní skupině pro územní rozvoj a územní plánování, vedené, jak se domníváme stále, kolegou ing. arch. Janem Sedlákem.

Několik členů naší katedry, současně členů Asociace urbanistů, se podílelo na práci, o které jsme se domnívali, že má smysl, cíl a pokračování. Iniciativní skupina vypracovala řadu materiálů, vesměs na základě dohody s Pracovní skupinou nebo podle potřeb formulovaných orgány ČKA. Představitelé Iniciativní skupiny, konkrétně gestoři jednotlivých tematických podskupin a zpracovávaných témat nebyli - alespoň pokud je nám známo nikdy seznámeni s tím, jak ČKA jejich práci využila. Od podzimu roku 1999 sekretariát ČKA nadále schůzky Iniciativní skupiny nesvolává. Pracovní schůzky této skupiny skončily, aniž kdokoli z představitelů ČKA cokoli oznámil členům jednotlivých tematických podskupin. Práce na tématech, Iniciativní skupinou rozpracovaných se však objevuje v jiných souvislostech a obsazená jinými kolegy, často prokazatelně architekty, působícími v oblasti architektury objektů.

Je pravda, že velká autorizace dovoluje komukoli, kdo vystudoval fakultu architektury, zabývat se v rámci velké autorizace mnoha oblastmi, které zahrnuje, přesto bývá užitečné ctít zkušenosti, znalosti a praxi těch, kteří v oboru pracují soustavně. Tím nechceme říci, že nelze zpracovávat paralelně variantní úvahy, je však nutno upozornit, že zodpovědnost je nejen na autorech, ale na všech, kteří v předmětném oboru působí. Protože se cítíme být spoluzodpovědní, rádi bychom věděli, za co. Jsme současně znepokojeni praxí mnoha architektů, členů ČKA, kteří přes svůj ne právě příznivý postoj k předmětnému oboru jej přesto, a zejména komerčně provozují. Je těžké dokázat, že tyto práce, soudě dle výsledků, jsou často jen výplňovou prací. Znepokojují nás výsledky urbanistické praxe, které můžeme sledovat při styku se starosty jednotlivých obcí a reprezentanty státní správy (okresních úradů). Mnohé práce máme

možnost posuzovat i v souvislosti s pracemi studentů, rozvíjenými na základě zpracovaných územních plánů a urbanistických studií, které dostáváme jako podklady. Obdobně jsme znepokojeni současnou běžnou, nicméně převládající produkcí projektů a následných realizací, nejen katalogových, ale i individuálně koncipovaných, které vykazují nejen mnohé základní nedostatky dispoziční, ale postrádají situace (pozemků a okolí), tedy kontexty; v zásadě konstatujeme absenci komponentů, které bychom čekali od autorizovaných architektů ČKA. Jsme znepokojeni i skutečností, jak malý počet týchž členů ČKA se opakovaně objevuje v regulérních soutěžích ve funkci členů porot, včetně urbanistických, přičemž urbanistické aspekty a zkušenosti nejsou často ve výsledcích průkazné. Projevy některých architektů v porotách často nesvědčí o respektu k etickému řádu ČKA.

(Projevy arogance a nemístného sebevědomí nejsou dobrou prezentací oboru vůči kolegům z oborů jiných. Svědčí to buď o jejich nemístném, často hloupém podceňování, o nedostatku kvalifikace v nastolených, resp. kritizovaných aspektech, nebo prostě o nemístné pýše.)

Připomínáme, že téměř všichni z ústavu urbanismu jsme byli vyškoleni (na doporučených školeních) k porotování soutěží, schválených ve smyslu soutěžního řádu ČKA. Zdá se, že nominace překročí opakující se malý okruh jmen porotců pouze u soutěží, které se jeví méně závažné z hlediska těch, kteří o tom v ČKA rozhodují. Jisté je, že obdobným způsobem je možno hovořit o přidělování grantů; o jejich existenci se většinou dozvídáme po jejich uzavření. Neexistuje ani dostatečná informovanost o jejich dalším osudu. V této souvislosti nás opět zajímá zejména (ale ne jen) tematika urbanistická, která je dle našeho názoru zadávána neprůhledně.

Toto prohlášení je formulováno pro naše svědomí; domníváme se, že nemůžeme mlčet k celé řadě problémů v naší společnosti, nevyjímaje ani otázky kolem ČKA.

Na závěr žádáme:

- 1) aby toto prohlášení bylo přečteno nahlas, pokud možno v počáteční části valného shromáždění, dokud v sále bude podstatná část účastníků;
- 2) aby nám bylo písemně odpovězeno na výše uvedené problémy, resp. otázky.

V Praze dne 10. dubna 2000

Podepsáni členové ústavu urbanismu FA ČVUT Praha

Miroslav Baše
Michal Hexner
Ivan Kaplan
Karel Maier
Jan Mužík

Ivo Oberstein
Vít Řezáč
Ivan Vorel
Josef Zajíc

Zpráva ze zasedání Evropské rady urbanistů ECTP

Brusel, 26.-27.5. 2000

Jednání zahájil Robin Thompson, prezident ECTP. Po organizačních náležitostech následovaly zprávy z jednání, která proběhla v době mezi zasedáními Rady – AESOP, ESDP, Aténské charty a Evropského fóra „Urban Safety“. Převažovala diskuse o programu ESDP a jeho vlivu na urbanismus jako obor, na plánovací praxi a na profesi urbanistů. Myšlenkovou osou byl názor, že investoři a developéři mají mocné lobby, a proto urbanisté musí hledat oporu pro své záměry u veřejného sektoru – vlády a municipalit.

Informace o aplikaci Nové aténské charty v členských zemích ECTP

Charta vyvolává převážně vlažný zájem (nezájem) kolegů. Je to dáno její všeobecností a formulacemi, s kterými v principu je obtížné nesouhlasit. Ve všech členských zemích byla přeložena, k její prezentaci se přistupuje různě – v Itálii vyšla brožura porovnávací text charty z roku 1933 a nové charty, v Německu pořádají diskuse a semináře s profesory univerzit, resp. je přímo žádají o komentář.

Všechny členské země by měly zaslat na sekretariát ECTP svoji verzi charty (titulní list). Dále by měly kontaktovat příslušná ministerstva a obeznámit je s chartou. Francouzský ministr zodpovědný za územní plánování bude ve věci charty kontaktovat ostatní ministry EU a kandidátských zemí EU. Národní asociace by se měly k této

výzvě přihlásit a měly by připravit připomínky k chartě.

V Aténách vznikne kancelář zabývající se rozvojem Středomoří, střední a východní Evropy – později i Balkánu.

ESDP (European Spatial Development Perspective)

Dokumentu byla věnována značná pozornost. Je to první nástroj v oblasti územního plánování, který se dojednal na úrovni EU. ESDP Action Plan obsahuje 12 hlavních úkolů. Nevýhodou je to, že vše se odehrává v rámci jednoho oboru – územního plánování. Vazby na další obory (doprava, hospodářství, ochrana životního prostředí) chybí. EU záměrně nebude mít kompetence v oblasti územního plánování jednotlivých členských zemí.

Jak se ESDP využívá? Roste zájem regionů nebo zemí (Irsko – národní plán rozvoje) o strategické plány, věnuje se zvýšená pozornost polycentrickým osídlením.

Trvale udržitelný rozvoj

Hledají se příklady projektů z jednotlivých zemí dokumentující uplatnění principů trvale udržitelného rozvoje.

Profesní záležitosti

Pracovní skupina pro vnější vztahy pokročila ve formulaci dotazníku pro národní svazy. Očekává se, že dotazník bude rozeslán všem členům, např. v Aktualitách. Národní federace pak provede vyhodnocení, které zašle koordinátorovi úkolu.

AESOP

AESOP je organizace sdružující některé školy v oblasti urbanismu a územního plánování. Zatím se jim nepodařilo zmapovat situaci v jednotlivých členských zemích. ECTP nabídla pomoc, ale konkrétní výsledek nevyšel. Byl učiněn další pokus o dokončení projektu, který by měl zmapovat postavení a vzdělávání plánovačů v Evropě.

ECTP nabádá své členy, aby kontaktovaly národní zástupce AESOP a zkoordinovaly zprávu pro sekretariát AESOP (např. v Německu byly zjištěny rozdílné pohledy asociace a vysokých škol).

Členské příspěvky

AUUP zaplatila řádně členský příspěvek.

Závěr

Přijímání jsme byli již jako rovnocenní partneri. Na další zasedání v Londýně bude vhodné již připravit vlastní vystoupení do pracovních skupin. Je důležité připojit se k jednání AESOP v Brně v polovině července.

Úkoly

- z důrazňovat strategické plánování v praxi
- kontaktovat ministerstvo a zástupce CSD
- vytvořit shrnutí z ESDP přístupné pro denní potřeby urbanistů
- vyhledávat projekty vhodné na ocenění

Příští zasedání bude 30.11. – 2.12. v Londýně, další pak na jaře roku 2001 ve Varšavě.

Vít Řežáč

Zpráva z cesty českých urbanistů do Vratislavi, metropole dolního Slezska

Na pouhých šest účastníků se postupně zúžila mise AUÚP ČR za poznáním minulé i současné podoby blízké Vratislavi. Cesta ve své konečné podobě byla orientována především na samotnou Vratislav, s krátkou

zastávkou v malém (dosud opevněném) městečku Packowě a průjezdem po obvodě významného historického centra města Nisy.

Vratislav (Wroclaw, Breslau) je významným střeoevropským historickým obchodním městem, ležícím na bývalé jantarové cestě. V 10. století byla pod vládou Přemyslovců, v roce 1000 založeno biskupství. Sídlo slezských knížat bylo v roce 1742 připojeno k Polsku. Po roce 1871 jedním z nejvýznamnějších německých měst, které již začátkem 20. století překročilo 500 tisíc obyvatel a v 30. letech dosáhlo počtu 630 tisíc obyvatel. Za 2. světové války bylo město (pevnost) ze 60 % zničeno.

Od roku 1945 je Vratislav opět součástí Polska. Po válce počet obyvatel poklesl pod 400 tisíc, v současnosti dosahuje téměř 650 tisíc.

Nejvýznamnější památky zejména církevní byly po válce obnoveny. V současné době probíhá rozsáhlá přestavba centrální části.

Polští kolegové věnovali naši návštěvě mimořádnou pozornost (prohlídka města s výhledem, diskuse v klubu). Dik patří zejména panu Andrzejowi Konarskému, který byl našim průvodcem.

Řada problémů v našich a polských velkých městech je velmi podobná (doprava, obchodní centra, ochrana památek aj.).

Diskutovány byly i otázky související s postavením a rolí urbanistů v současné společnosti.

Škoda, že zájem českých urbanistů o cestu do Polska byl v závěrečné fázi velmi nízký.

Příprava podobných akcí znamená značné náklady jak pro některé členy představenstva Asociace, tak nepochybně i pro naše zahraniční partnery. Přístup členů Asociace k této cestě ovlivní budoucí aktivitu AUÚP.

Milan Körner

Územní plány a výpočetní technika

seminář AUÚP – 15. a 16. listopadu 2000

V souvislosti s přípravou pravidelného výročního shromáždění AUÚP v závěru letošního roku rozhodlo předsednictvo Asociace o konání semináře, který by mohl plnit úlohu „předskokana“ původně v Aktualitách č. 48 avizovaného sympozia s námětem „Forma, technologie a užití ÚPD na prahu třetího tisíciletí“.

Jde totiž o to, že čas protéká kolem nás rychleji, než bychom si mnozí přáli - a v oblasti užití výpočetní techniky to platí dvojnásob. V poslední době byla zadána, rozpracována nebo již dokončena řada zajímavých úkolů z pomezí teorie územního plánování v GIS nebo tvorby a mapování zdrojů základních informačních dat pro GIS (např. v úrovni ÚTP), o nichž stojí za to získat zevrubnější informaci. Zcela samostatnou kapitolou může být výměna zkušeností nad množstvím digitálně zpracovaných územních plánů - zejména těch, které jsou zpracovány jako součást GIS. Problematika vztahu našeho oboru k výpočetní technice a oblasti technologie GIS se v současné době jeví jako dostatečně silný impuls pro otevření širší diskuse na toto téma v rámci Asociace.

Pokud se naplní představy členů přípravného výboru, bude seminář sestávat ze dvou hlavních programových okruhů. O první se rovným dílem dělí sféra tvorby a sféra praktického využití územních plánů a podkladů jako součástí GIS. Příspěvky tohoto okruhu by měly být základem pro neformální diskusní večer v závěru prvního jednacího dne. Druhý programový okruh by měl být věnován filozofickým a teoretickým důvodům, východiskům a potřebám zpracování územních plánů ve formě GIS - resp. využití výpočetní techniky v oblasti správy území. Rádi bychom také formou doprovodných programů semináře realizovali výstavu územních plánů zpracovaných ve formě GIS (a případně i praktické předvedení jejich aplikace v rámci informačního systému).

Seminář (a výroční shromáždění asociace) proběhne ve dnech 15. a 16. listopadu v Praze. Informace

o přesném místě konání budou k dispozici s přihláškovým formulářem v příštím, poprázdňinovém čísle Aktualit.

S ohledem na termín konání semináře bude **uzávěrka přihlášek příspěvků na konci září 2000**. Prosíme proto každého, kdo má zájem prezentovat poznatky ze své práce v některém z uvedených programových okruhů (případně na výstavě), aby podal na adresu asociace (AUÚP, Perucká 44, 120 00 Praha 2) s heslem „seminář ÚP a GIS“ přihlášku, která bude obsahovat:

- název, námět příspěvku;
- anotaci (v rozsahu cca 1/4 str. form. A4);
- specifikaci použitého softwaru;
- vlastní představu začlenění příspěvku do výše uvedeného programového schématu.

Pokud bude zájemců o prezentaci víc, než budeme schopni zahrnout do časového programu nebo na výstavní plochy, rozhodně využijeme vaši nabídku hned příště.

Letošní seminář si neklade za cíl nalézt odpovědi a řešení ...; spíše se nám jedná o otevření prostoru pro odbornou diskusi, v níž bychom chtěli pokračovat na avizovaném jarním sympoziu.

Díky za vaše příspěvky a případnou spolupráci.

Pavel Koubek

Pro všechny, kteří by rádi přispěli „svou troškou do mlýna“ přinášíme představu programové kostry semináře:

Okruh 1: Tvorba a užití digitálních produktů územního plánování

Další členění tématu je podle druhu a šíře předmětu řešení (záměrně pro účel tohoto semináře vypouštíme zatím problematiku regulačních plánů);

- 1.01 Česká republika (ÚTP, ...)
- 1.02 Region, VÚC
- 1.03 Okres
- 1.04 Město

Předpokládá se účast zpracovatelů (projektantů), ale vyzýváme ke sdělení zkušeností zvláště ty uživatele (stavební úřady, okresy, ...), kteří mají jakoukoli zkušenost s digitálně zpracovanými územními plány;

Okruh 2: GIS - potřeby, východiska, teorie, filozofie

Členění na témata:

- 2.01 ÚP v GIS - efekt využití ve veřejné správě
- 2.02 Datové zdroje ÚTP - zhodnocení, využitelnost
- 2.03 Systémový jazyk oboru urbanismus a ÚP
- 2.04 Datový model územního plánu jako součásti GIS
- 2.05 Katalog aplikací ÚP v GIS (potřeby uživatelů ve veřejné správě, ...)
- 2.06 Právní aspekty digitálních produktů územního plánování
- 2.07 Ekonomické souvislosti ÚP v GIS

Strategické programy rozvoje a územní plánování

Motto: „Realita územního rozvoje nás přesvědčuje o tom, že ekonomický rozměr tohoto procesu je z nejrůznějších důvodů opomíjen.“

„Tvorba strategie je neúprosná soutěž o udržitelnosti ekonomického a sociálního rozvoje obce, regionu.“

I. Rozvojové strategie a územní příprava

Dnes jsou na referátech regionálního rozvoje, městech i obcích prioritou strategické rozvojové programy, zejména pro nové zřizované kraje. Ve velmi krátké době se podařilo specializovaným týmům a agenturám zpracovat, schválit a k dalšímu zpracování předat místní, okresní a krajské koncepce strategického rozvoje, včetně příslušných analýz odpovídajících bruselským měřítkům.

Na dynamiku tohoto procesu nedokázalo územní plánování včas reagovat. Ne snad legislativně – strategii rozvoje je možné zakomponovat do územních plánů i současnými nástroji, jako jsou širší vztahy, zájmové a spádové území – ale především v pořizovatelské praxi. Pozitivní zůstává, že územní plány se staly podkladem pro zpracování těchto strategií.

Hlavními tématy těchto strategických programů jsou pohyb a využití pracovní síly, využití místních surovinových zdrojů a výrobních kapacit, to formulováno do podoby konkrétních cílů, ale jen s velmi mlhavým námětem způsobu, jak těchto cílů dosáhnout. Klíčem k řešení je územní plán, který dokáže stanovit potenciál území, vymezit jeho kapacitu a na závěr demokracie procesu veřejného projednání stabilizaci záměrů v obecně závazném dokumentu. Skutečnost se skládá ze zákonitostí, naší vůle a nahodilosti. Naše cílené snažení je tedy s tímto axiomem v souladu.

2. Postavení UP

Bez územního plánu se dnes neobejde žádný oborový fond přidávající z centra účelové prostředky ani dnes tak oblíbený Program obnovy venkova. Územní plán tyto požadavky koncentruje a má moc je učinit závaznými. Pokračující vývoj však sebou také přinesl určité „navěšování“ rozvojových programů, studií a strategií na územní plán, neboť ten je nepochybně nejsnadnějším přístupem k bezkonfliktní realizaci konkrétních záměrů. To je druhá stránka věci. Vidím tedy jako potřebné v současném vývoji společnosti zachovat jedinečnost územního plánování.

3. Vztah územního plánování k rozvojovým strategiím

Také v rámci našeho dialogu se odrazí

civilizační spor být nebo mít. Dnes tolik aktuální růstová ideologie dává mnohdy rovnítko mezi spotřebu a ničení. Územní plán svými, v konečném důsledku humanitními parametry – limitováním, regulací, ekologickými hledisky – pracuje ve prospěch „udržitelnosti života“. Rozvojové strategie se zaměřují na „udržitelný rozvoj“. Lidská dimenze však musí být vždy konečným měřítkem výsledku.

Setrvačnost chybně nastavených parametrů transformace našeho hospodářství, vyžaduje nastavení našich záměrů na prorrůstové cíle. V žádném případě to však nesmí znamenat ohrožení ekologické rovnováhy území nebo účelové komplikace komplexního vývoje osídlení. Územní plán, který ze zákona stanoví územní podmínky rozvoje, musí vymezit a jasně definovat podmínky v daném prostoru i pro investory a iniciátory rozvoje, být také jejich obrazem. Principem vesměra je láska a jeho cílem harmonie.

4. Závěr

Nedomnívám se, že je nutné určovat priority mezi strategickými programy rozvoje a územním plánováním. Je však nutné do tohoto procesu zapojit odborně zvládnutý územní plán. Ekonomický rozměr bude další dimenzí určující územní rozvoj.

Doporučuji:

a) V územních plánech prostřednictvím širších vztahů, zájmového území, spádového území graficky a textem, tabulkami a modely písemně vyjádřit přijatelné faktory rozvojových strategií.

b) Mezi odbornou veřejností urbanistů a ekonomů zainteresovaných na rozvojových strategických programech uplatnit v zájmu co nejrychlejší harmonizace zájmových okruhů principy horizontálního řízení s cílem dosáhnout vzájemně rychlé informace a reálných výsledků v rámci platné legislativy.

„Nechť myslí naše stálost dává tomu, co v ovzduší chvějně spočívá.“

O. Březina

Jan Slanina

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY NA ROK 2000

Milí kolegové,

zejména Vy, kteří platíte členské příspěvky složenkou, moc Vás prosíme, **vyplňte variabilní symbol – rodné číslo**. Vzhledem k tomu, že Česká pošta přešla se zavedením nových složenek i na nový způsob zúčtování plateb, dostaneme my do ruky pouze výpis, na kterém je uvedena částka, datum, konstantní a variabilní symbol a jakési interní kódy podací pošty. **Jedinou identifikací plateb je tedy opravdu rodné číslo**, byť Vy na složenku vyplníte i jméno a adresu.

Prosíme Vás tedy ještě jednou, pokud se chystáte zaplatit složenkou, vyplňte své rodné číslo do kolonky variabilní symbol. Pokud jste již zaplatili, zkontrolujte, zda jste variabilní symbol vyplnili, pokud ne, prosím zašlete na adresu kanceláře Asociace kopii útržku složenky, jinak Vás budeme muset zařadit do seznamu neplatičů.

Bez variabilního symbolu došla platba 200 Kč z 18. 4. 2000.

Věřte, že Česká pošta způsobila tímto novým systémem nemalé komplikace nejen Vám, ale i nám. Navíc si účtuje za každou došlou platbu 3,20 Kč (mimo částku, kterou za složenku zaplatíte Vy, a poplatku, který si účtuje Spořitelna).

Variabilní symbol je nezbytný **rovněž při bezhotovostních platbách**, pokud platíte přes firmu nebo přes účet jiné osoby.

Příkladem takových neidentifikovatelných plateb jsou:

500 Kč z 28. 12. 1999, č. účtu 1038-2294090126/0800 - Kudláček P7, 500 Kč z 26. 4. 2000, č. účtu 2111629628/0800 - Elgr Rudolf.

Jiné platby sice mají variabilní symbol, ale nám neznámý (v databázi taková čísla nemáme): 700 Kč ze 17. 5. 2000 - symbol 72015, 200 Kč ze 6. 6. 2000 - symbol 385211954, 700 Kč z 30. 6. 2000 - symbol 5109101335.

Pokud se pod některou z uvedených plateb skrýváte, rovněž nám prosím zašlete doklad o platbě.

Zuzana Hrochová

Nové knihy

Vladimír Pelc

Zadávání veřejných zakázek

Praha, Linde Praha 200, 528 stran

Linde Praha ☎ (02) 24212214

Zákon o zadávání veřejných zakázek, komentář k zákonu, sdělení ministerstev, rejstřík, resumé, slovník...

Jaromír Císař, Jaroslav Rektořík

Ekonomika bydlení I. (Vybrané problémy)

Brno, Masarykova univerzita-Vydavatelství, 75 stran

Masarykova univerzita – Vydavatelství

☎ (05) 41321234, l. 304

Vysokoškolská skripta...

M. Urbanová, V. Urban, L. Rumlíková

Inženýrská díla v krajině, 1. a 2. část

Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně

1999, 2× 150 stran

Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029

Skripta pro studenty Fakulty životního prostředí – inženýrského oboru revitalizace krajiny...

Milan Víturka

Regionální ekonomie II

Brno, Masarykova univerzita-Vydavatelství, 91 stran

Masarykova univerzita – Vydavatelství

☎ (05) 41321234, l. 304

Skripta vycházejí z vybraných případových studií z oblasti regionální ekonomie, volně propojených důrazem na hodnocení širších souvislostí regionálního rozvoje v kontextu globální ekonomiky...

Neziskový sektor v teorii a praxi rozvoje společnosti a regionu

Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně

1999, 301 stran

Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029

Sborník příspěvků z konference...

Geologická mapa České republiky

Praha, Český geologický ústav 2000

Český geologický ústav

☎ (02) 2400 2111, 2400 2576

Český geologický ústav vydal další listy geologické mapy České republiky v měřítku 1 : 50 000: Brno a okolí, Bruntál, Bystřice nad Pernštejnem, Hlubočky, Hustopeče, Chomutov, Mělník, Načetín, Nymburk, Písek, Sedlčany, Veselí nad Lužnicí, Volary, Vyškov, Zdice, Zlaté Hory

Hydrogeologická mapa České republiky

Praha, Český geologický ústav 2000

Český geologický ústav

☎ (02) 2400 2111, 2400 2576

Český geologický ústav vydal další listy hydrogeologické mapy České republiky v měřítku 1 : 50 000: Pohořelice, Polička, Prostějov, Sokolov, Svitavy, Valašské Meziříčí, Vodňany, Zruč nad Sázavou

Miloslav Lapka, Miroslav Gottlieb

Ročník a krajina

Praha, Sociologické nakladatelství (SLON) 2000, 1. vyd.

SLON ☎ (02) 22220025

Knih se věnuje osudům soukromě hospodařících rolníků po roce 19889 i před ním, jejich názorům, hodnotám a postojům...

Otakar A. Funda

Znavená Evropa umírá

Praha, Karolinum 2000, 120 stran, doslov

Josef Šmajš

Karolinum ☎ (02) 2449 1266-75

Filozoficky laděné zamyšlení nad námi lidmi, nad naší planetou, nad naší civilizací, nad naší Evropou...

Sociální a kulturní antropologie

Praha, Sociologické nakladatelství (SLON) 2000

SLON ☎ (02) 22220025

Systematické představení dějin antropologických škol a směrů je v této publikaci spojeno s encyklopedicky utříděným výkladem kategorií a pojmů, které tvoří základ antropologických teorií člověka, společnosti, kultury...

Zygmunt Bauman

Myslet sociologicky

Praha, Sociologické nakladatelství (SLON) 2000, dotisk 1. vydání

SLON ☎ (02) 22220025

Netradiční uvedení do sociologie, pomůcka při chápání problémů, které vyrůstají v každodenním životě, dilemat a voleb, s nimiž se vyrovnáváme rutinním způsobem bez času a příležitosti je do hloubky promyslet...

Ivana Pařízková

Finance územních samosprávných celků

Brno, Masarykova univerzita – Vydavatelství 1999, 178 stran

Masarykova univerzita – Vydavatelství

☎ (05)41321234, l. 304

Problematika municipálních neboli místních rozpočtů...

Hana Kratochvílová, Marie Lutovská

Katastr nemovitostí ve spleti paragrafů

Praha, Prospektrum 2000, 197 stran

Prospektrum ☎ (02) 4724754

Průvodce řízením před katastrálními úřady obsahuje důkladný rozbor problematiky a příslušných právních předpisů i vzory nejčastěji používaných písemností...

Jiří Sádlo, David Storch

Biologie krajiny

Biotopy České republiky

Praha, Vesmír 2000, 94 stran

Vesmír ☎ (02) 24240578

Pojednání o základních typech prostředí v naší krajině...

Josef Zelenka, Jiří Štefja

Environmentální a ekologický slovník vybraných pojmů

Hradec Králové, Gaudeamus 2000, 184 stran

Gaudeamus ☎ (049) 506 11 11

Jaromír Demek

Vybrané kapitoly z krajiné ekologie

Brno, Masarykova univerzita – Vydavatelství 1999, 102 stran

Masarykova univerzita – Vydavatelství

☎ (05)41321234, l. 304

Skripta určená pro posluchače pedagogických a přírodovědeckých fakult a fakulty krajiné...

Miroslav Farský a kol.

Environmentální politika v Německu a České republice

Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně 1999, 131 stran

Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029

Sborník zpracovaný v rámci projektu Phare obsahuje příspěvky zaměřené na problematiku trvale udržitelného rozvoje, na činnost Euroregionů a na systém environmentální statistiky...

Jaroslav Zahálka

Ochrana životního prostředí a české příhraniční obce

Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně

1999, 40 stran

Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029

Erazim Kohák

Zelená svatozář. Kapitoly z ekologické etiky

Praha, SLON 2000, 205 stran, 2. přepracované vydání, SLON ☎ (02) 22220025

„Průvodce“ současnou diskusí o ekologické etice: vztah lidstva k ostatním obyvatelům Země a přírodě jako celku, soudobé představy o přírodě a její hodnotě, přehled strategií ekologického aktivismu...

Environmental Education and Training in the European Union and other Countries

Praha, Ministerstvo životního prostředí 1999, 56 stran, 1. vyd.

MŽP ☎ (02) 67310443

Publikace o životním prostředí pro environmentální výchovu, anglicky...

Report of the Environment in the Czech Republic in 1998

Praha, Ministerstvo životního prostředí 1999, 148 stran

Ministerstvo životního prostředí

☎ (02) 67310443, 67122549

Popis změny stavu životního prostředí mezi roky 1997 a 1998 v kontextu vývoje v období 1990-98, analýza příčin dosavadního vývoje, očekávané trendy...

Směrnice Ministerstva životního prostředí na poskytování finančních prostředků v rámci Programu drobných vodohospodářských ekologických akcí v roce 2000

Praha, Ministerstvo životního prostředí 2000

Ministerstvo životního prostředí

☎ (02) 67310443, 67122549

Směrnice Ministerstva životního prostředí o poskytování finančních prostředků v rámci Programu revitalizace říčních systémů v roce 2000

Praha, Ministerstvo životního prostředí 2000

Ministerstvo životního prostředí

☎ (02) 67310443, 67122549

Směrnice Ministerstva životního prostředí pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v roce 2000

Praha, Ministerstvo životního prostředí 2000

Ministerstvo životního prostředí

☎ (02) 67310443, 67122549

Prabir Ganguly, Pavel Tomeček, Tomáš Příšek

Metodika zpracování zprávy o stavu životního prostředí v daných geografických lokalitách, zejména okresů

Frýdek-Místek – Praha, Sdružení environmentálních občanů – Ministerstvo životního prostředí, 1999, 32 stran

MŽP ☎ (02) 67310443

Publikace určená především pracovníkům státní správy...

Statistická ročenka životního prostředí České republiky. Statistical Environmental Yearbook of the Czech republic. 1999

Praha, Ministerstvo životního prostředí – Český statistický úřad – Český ekologický ústav 1999, 455 stran

MŽP ☎ (02) 67310443

Stav životního prostředí v naší zemi v datech, tabulkách, grafech a navíc ve srovnání se stavem v jednotlivých zemích OECD, česky a anglicky...

Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 1998

Praha, Ministerstvo životního prostředí 1999, 141 stran

MŽP ☎ (02) 67310443

Cílem zprávy je popsat změnu stavu životního prostředí mezi roky 1997 a 1998 v kontextu vývoje v období 1990 – 1998, analyzovat příčiny dosavadního vývoje s důrazem na období 1990 – 1998 a naznačit očekávané trendy v horizontu roku 2003, začlenit stav u nás do mezinárodního kontextu a informovat o postupu realizace prioritních opatření státní politiky životního prostředí...

Stav životního prostředí v oblastech působnosti územních odborů MŽP a v hl. m. Praze 1998

Praha, Ministerstvo životního prostředí 1999, 20 stran

MŽP ☎ (02) 67310443

Série publikací charakterizujících dané území a hodnotících jejich stav z hlediska sledovaných aspektů. Vyšlo pro Prahu, stře- dočeskou oblast, libereckou, ostravskou, královéhradeckou, plzeňskou, brněnskou, olomouckou a chomutovskou oblast...

Minimalizace odpadu

Praha, Státní zdravotní ústav 1999, 20 stran, neprodejné, distribuují Okresní hygienické stanice

Určeno představitelům místní správy, přehled o odpadech a vlivu na zdraví lidí...

Státní zdravotní ústav ☎ (02) 6708 2288, 6708 1111

Syndrom nemocných budov

Praha, Státní zdravotní ústav 1999, 20 stran, neprodejné, distribuují Okresní hygienické stanice

Určeno představitelům místní správy, zabývá se syndromem SBS...

Státní zdravotní ústav ☎ (02) 6708 2288, 6708 1111

Urbanismus a zdraví

Praha, Státní zdravotní ústav 1999, 16 stran, neprodejné, distribuují Okresní hygienické stanice

Zabývá se urbanismem a jeho spojením se zdravím, určeno pro představitel místní správy...

Státní zdravotní ústav ☎ (02) 6708 2288, 6708 1111

Jan Gehl

Život mezi budovami

Užívání veřejných prostranství
Boskovice, Albert 2000, 202 stran
Albert ☎ (0501) 452017

Věnováno problémům života v městském prostředí s poukázáním na množství faktorů, které mohou ovlivnit využívání vnitřních prostor města...

Viktor Miroslav Fic

Nové uspořádání světa: Globalizace, nebo střet civilizací? Proč nebyla vize roku 1928 úspěšná?

Brno, VUT 1999, 97 stran, 1. vyd.

Vysoké učení technické ☎ (05) 41145347

Autorem je česko-kanadský politolog a orientalista. V knize pojednává o politických, hospodářských a společenských proměnách zejména ve střední Evropě v 19. a 20. století. Zvláštní pozornost je věnována integraci Evropy a procesu globalizace...

Jiří Jonáš

Světová ekonomika na přelomu tisíciletí

Praha, Management Press 2000, 237 stran

Management Press ☎ (02) 24462232,

24462402

Analýza významných ekonomických událostí poslední dekády druhého tisíciletí...

Ladislav Votruba

Rozvíjení tvořivosti techniků

Praha, Academia 2000, 181 stran

Academia ☎ (02) 24 22 35 11-3

Všestranný výklad o tvořivosti techniků, zejména ve stavebnictví. Definování pojmů tvůrčího myšlení, práce a tvořivosti, zdůraznění významu fantazie, intuice a podílu smyslu na získávání znalostí...

Roman Koucký, Šárka Malá

Roman Koucký architektonická kancelář

Praha, Zlatý řez 2000, 480 stran, 538 obr.

Zlatý řez ☎ (02) 26 19 573

Knihla představuje deset let práce R. Kouckého, významného představitele současné architektury. Obsahuje rozhovor Ireny Fialové s R. Kouckým a eseje Vladimíra Mertvy a Mirko Bauma...

Kolektiv

Městské památkové rezervace

Praha, Olympia 2000, 240 stran, 1. vyd.

Olympia ☎ (02) 24810146

Průvodce po čtyřech desítkách měst, která získala statut památkových rezervací. Doplněno mapkami a barevnými snímky...

Stephan Templ

Baba – Osada Svazu Čs. díla Praha

Praha, Zlatý řez 2000, 196 stran, 226 obr.

Zlatý řez ☎ (02) 26 19 573

První monografie, překlad z němčiny, kulturněhistorické souvislosti, archivní fotografie, plány, životopisy architektů a stavebníků jednotlivých domů...

Jiří Malina

Bibliografie knih o Hradci Králové z let 1709 – 1999

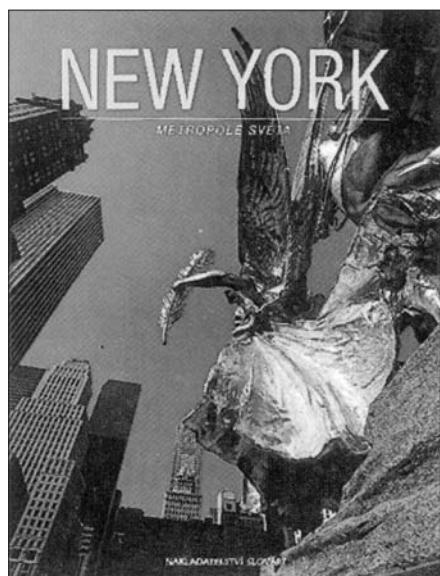
Hradec Králové, M. C. O. M. 2000, 97 stran
972 bibliografické záznamy o Hradci Králové...

Werner W. Wille

New York

Metropole světa

Praha, Nakl. Slovart 2000, 72 stran
Nakladatelství Slovart ☎ (02) 83932505
Beletrizovaný průvodce. Poutavé vyprávění o pamětihodnostech města doplněné o poučné informace, rady a tipy, připojeny i informace o turistických atrakcích státu New York...

Milan Hlavačka, Jaroslav Halada
Světové výstavy od Londýna 1851 po Hannover 2000

Praha, Libri 2000, 280 stran
Libri ☎ (02) 51613113, 523108
Historie světových výstav s jejich pověstnými dominantami od pol. 19. stol. do současnosti...

Vladislav Dudák, Rudolf Pošva, Bořek Neškudla

Encyklopedie světové architektury (Od menhiru k dekonstruktivismu)

Praha, Baset 2000, 2 svazky, téměř 3000 hesel, 980 obr.
Baset ☎ (02) 541156
Základní referenční i výkladová příručka k teorii a dějinám architektury...

Václav Hájek

Architektura

Klíč k architektonickým slohům
Praha, Grada Publishing 2000, 229 stran
Grada Publishing ☎ (02) 20386401-2
Moderní praktická pomůcka ukazuje stavební projev jednotlivých období, jejich

tvarové vyjádření architektonickými články, tvaroslovím, detaily i ornamentikou...

Chris Scarre

Sedmdesát divů světa

Osudy slavných stavebních památek
Praha, Nakl. Slovart 2000, 304 stran
Nakladatelství Slovart ☎ (02) 83932505
Popis a výklad 70 největších stavitelských úspěchů starověkého světa, zahrnující nejslavnější památky...

Jiří Franěk

Anglicko-český slovník z oblasti bydlení, bytové výstavby a architektury (English-Czech Dictionary of Housing, Housing Construction and Architecture)

Praha, Linde Praha 2000, 151 stran
Linde Praha ☎ (02) 24212214
6000 anglických výrazů z oblasti bydlení, bytové statistiky, financování bydlení, bytového hospodářství a urbanismu...

NAKLADATELSTVÍ PASEKA V ROCE 2000

tel 02-22517528, www.paseka.cz

Peter Rietbergen

KULTURNÍ DĚJINY EVROPY

Přehledů dějin evropské kultury ve smyslu soupisů jmen jednotlivých osobností, především umělců, je dostatek, kniha holandského historika se však pokouší o něco zcela jiného. Vykládá dějiny naší kultury jako vývoj mohutných duchovních proudů včetně klíčových proměn kulturního paradigmatu, a představuje je tak čtenáři jako velkolepé drama, jehož dějství jsou plná vzrušujícího napětí, které v závěru vrcholí zneklidňujícími úvahami a otázkami po budoucnosti Evropy a její kultury

Pavel Preiss, Mojmir Horyna

TROJSKÝ ZÁMEK

Reprezentativní obrazová publikace o jednom ze skvostů pražské barokní architektury. Několik desítek krásných barevných fotografií a zasvěcený uměleckohistorický text podává čtenáři komplexní obraz této významné památky

Petr Čornej, Pavel Bělina a kol.

DĚJINY EVROPSKÉ CIVILIZACE I., II.

4., rozšířené a doplněné vydání
Dvousvazková příručka, určená studentům středních škol a všem zájemcům o historii. Osvědčený autorský kolektiv v ní podává obsažnou a zasvěcenou výpověď o vývoji evropské civilizace, jejích duchovních zdrojích, politické a kulturní aktivitě, ale i o prolínání a střetání s jinými civilizačními okruhy. Rozšířená verze vyšla rovněž jako CD-ROM.

Kolektiv autorů

Dějiny Praha I., II.

Obsáhlé historické dílo se soustřeďuje na otázku vzniku a vývoje sídelního, demografického, kulturního a hospodářského organismu, počínaje osídlením pražské kotliny, přes dějiny pražských měst, vývoj administrativně sjednocené Prahy v 19. století a Velké Prahy ve století dvacátém. Součástí jsou četné obrázky, plánky, grafy, tabulky

V edici Larousse – přehledné dějiny umění:

Gérard Legrand

RENASANČNÍ UMĚNÍ

Autor zasvěceně uvádí čtenáře do souvislostí vývoje umění epochy, která znamenala převratné změny v dějinách myšlení a zrození duše moderního člověka. Ukazuje provázanost těchto změn se znovuoobjevením antiky a humanismem, neopomíjí etapy bezprostředně předcházející vzniku nového stylu a jeho vrcholnému rozkvětu především ve Florencii, odkud se přenáší do dalších významných italských center, od Říma po Benátky. Z francouzštiny přeložil Felipe Serrano

Edina Bernardová

MODERNÍ UMĚNÍ – 1905–1945

Vzrušující kapitoly vývoje moderního umění, od nejbližších předchůdců, především zakladatelské postavy Cézannovy přes hlavní jednotlivé směry a hnutí až do konce druhé světové války. Autorka zachycuje světovou dimenzi moderního umění, ruskou výtvarnou avantgardu, ale také jeho osobité podoby v USA a Latinské Americe. Z francouzštiny přeložil Felipe Serrano

**VÝBĚR Z EDIČNÍHO PLÁNU
nakladatelství ARGO**
na 1. pololetí 2000
(Argo ☎ 02-22781601)

Karel Ksandr, Petr Ulrich a kol.
Villa Müller
*Rozsáhlá reprezentační obrazová publi-
kace o unikátní architektonické památce...*

Daniela Karasová
**Dějiny nábytkového umění (19. a 20. sto-
letí)**
*Čtvrtý svazek volně navazuje na předchozí
svazky od Františka Cimburky a kolektivu...*

Kolektiv
Dějiny uměleckého řemesla
2. svazek – Renaissance a manýrismus
*Součást dlouho připravovaného projektu
pod vedením dr. Dagmar Hejdové, zaměře-
ného na umělecké řemeslo a užité umění
v českých zemích...*

Anthony Giddens
Sociologie
*Po dlouhé roky nejuznávanější učebnice
oboru, navíc psaná srozumitelně a přitažli-
vě...*

L. Svoboda, J. Úlovec a kol.
Encyklopedie českých tvrzí II, III
*Bohatě ilustrovaná encyklopedie zaměřená
na sídla nižší šlechty...*

Jiří Úlovec
Hrady, zámky a tvrze na Sokolovsku
První kniha nové ediční řady...

Franz Alexander Heber
**České hrady, zámky a tvrze – Západní
Čechy**
*Český překlad sedmisvazkového díla o čes-
kých hradech z poloviny 19. století...*

František Gabriel, Jaroslav Panáček
Hrady okresu Česká Lípa
*Poprvé zdokumentováno kolem 50 hrad-
ních lokalit v okrese, který je jedním z nej-
bohatších na středověké fortifikační stav-
by...*

Tomáš Durdík, Pavel Bolina
**Sředověké hrady v Čechách a na
Moravě**
*Shrnutí studia středověkých hradů na
našem území za posledních 30 let...*

Magda Křivanová, Luděk Štěpán
Dílo mlynářů a sekerníků v Čechách
*Rozsáhlá práce pojednává o přínosu lidí,
kteří dokázali po mnoho století stavět
mlýny a další zařízení na vodní, větrný či
zvířecí pohon...*

Jiří Škabrada
Konstrukce historických staveb
*Souborné dílo o stavebních konstrukcích,
používaných v jednotlivých obdobích
vývoje naší historické architektury. Dílo,
které u nás zatím nemá obdobu, uvítají
architekti, stavaři i pracovníci památkové
péče...*

Martin Nodl, František Šmahel (edd.)
Člověk českého středověku
*Esejisticky pojatá kolektivní práce českých
medievalistů...*

**Tábor. Historický atlas měst České repub-
liky. Svazek 7**
Praha, Historický ústav AV ČR 1999,
330 Kč
Historický ústav ☎ (02) 88 23 34
*Další svazek atlasu, který je součástí celo-
evropského projektu historických atlasů
měst, mapuje historii jednoho z městských
center jižních Čech...*

E. F. Schumacher
**Malé je milé aneb Ekonomie, která by
počítala i s člověkem**
Brno, Doplněk 2000, 284 stran, překlad
z angličtiny, předmluva Jan Keller
distribuce Jan Šabata ☎ (02) 54 74 78
*Stěžejní dílo z oblasti ekologie se zabývá
teorií trvale udržitelného rozvoje. Autor
vyzdvihuje zejména myšlenku přirozeně
vytvářených územně podmíněných pracov-
ních příležitostí pro všechny, které by
mohly zachránit ekologické a sociologické
zdraví naší planety...*

Češtinář
Strukturace města ve verbální komuni-
kaci. Poznámky z výzkumu Hradce Krá-
lové
Hradec Králové, Gaudeamus 1999,
48 stran
Gaudeamus ☎ (049) 506 11 11

Jaroslava Vráblíková a kol.
Ekologické formy hospodaření v krajině
Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně
199 9, 95 stran

Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029
*Sborník je zaměřen na problematiku eko-
logických forem hospodaření v krajině. Pří-
spěvky se zabývají problematikou ochrany
a využitím půdního fondu, revitalizace kra-
jiny, vlivu antropogenní zátěže na půdu
a agrosystémy. Dále se zabývá problemati-
kou agroenergetiky, obnovitelných zdrojů
energie, zejména energetických využitím
biomasy...*

Zdeněk Štěpánek
Ekonomika a životní prostředí
Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně
1999, 142 stran
Univerzita J. E. Purkyně ☎ (047) 5211029
*Práce se zabývá ekonomickými souvis-
lostmi ochrany životního prostředí. Analy-
zuje příčiny environmentálních problémů
v tržní ekonomice a přístupy k jejich řešení.
Ekonomické souvislosti jsou posuzovány
na makroekonomické i mikroekonomické
úrovni, akceptovány jsou i sociální conse-
kvence ochrany životního prostředí. Speci-
ální pozornost je věnována ekonomickým
nástrojům moderní politiky životního pro-
středí...*

Přemysl Raban
**Stavební zákon s prováděcími a sou-
visejícími předpisy. Poznámkové vydání
s judikaturou**
Praha, Eurounion 2000, 393 stran
Eurounion ☎ (02) 688 46 44
*Znění zákona s podrobnými poznámkami
k jednotlivým ustanovením s odkazy na
související ustanovení a další právní před-
pisy a rozhodnutí soudů zveřejněná za
účinnosti zákona...*

Jindřich Bobák
Procházký starým Zlínem
Vizovice, Lípa 1999, 110 stran
Lípa ☎ (067) 95 33 57
*Historie města Zlína s fotografickým
doprovodem...*

Bill Devall, George Sessions
Hlboká ekológia
Tulčík, Abies 2000, 336 stran
Abies ☎ (042191) 77 89 488
*Překlad z angličtiny, publikace o současné
konzumní společnosti a nutnosti změny
chování společnosti v souladu s přírodními
zákonitostmi...*

Vydává rada Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR jako informační tiskovinu pro členy Asociace a zájemce. Vychází nepravidelně. Náklad 250 výtisků. Redakce Ing. arch. Mgr. Zdeněk Černý, Pražského 604, 152 00 Praha 5, tel./fax (02) 51 61 15 85, e-mail: zcerny@bon.cz. Tajemník Asociace: Ing. arch. Zuzana Hrochová, tel. (02) 57 31 80 95. Adresa Asociace: Perucká 44, 120 00 Praha 2, tel. (02) 691 07 59, fax (02) 691 09 81, 24 31 01 85. Internetové stránky: www.urbanismus.cz. Vyšlo v srpnu 2000